

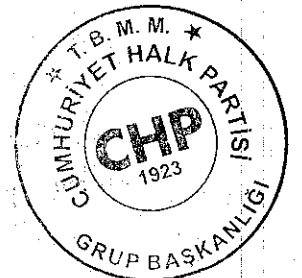
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 03 Aralık 2019
Sayı : 976

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş, Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ektedir. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gülizar BİÇER KARACA
Denizli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	09 Aralık 2019
	Esas No: 2/2434

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
04 Aralık 2019
Numara:

TBMM
GELEN EVRAK
04 Aralık 2019
No: 576748
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. Maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir devlettir. Anayasa Mahkemesi ise 26 Ekim 1988 tarih ve K.1988/33 sayılı Kararında da sosyal devleti şöyle tanımlamıştır: "Sosyal hukuk devleti, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet demektir. Çağdaş devlet anlayışı, sosyal hukuk devletinin, tüm kurumlarıyla Anayasa'nın sözüne ve ruhuna uygun biçimde kurulmasını gerekli kılar. Hukuk devletinin amaç edindiği kişinin korunması, toplumda sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla gerçekleştirilebilir... Anayasa'nın Cumhuriyetin nitelikleri arasında yer verdiği sosyal hukuk devletinin dayanaklarından birini oluşturan sosyal güvenlik kavramının içerdiği temel esas ve ilkeler uyarınca toplumda yoksul ve muhtaç insanlara Devletçe yardım edilerek onlara insan onuruna yaraşır asgarî yaşam düzeyi sağlanması, böylece, sosyal adaletin ve sosyal devlet ilkelerinin gerçekleşmesine elverişli ortamın yaratılması gerekir" Bu bağlamda sosyal devlet, herkese insan onuruna yaraşır asgarî bir hayat seviyesi sağlamayı amaçlayan bir devlet anlayışı olarak tanımlanabilir.

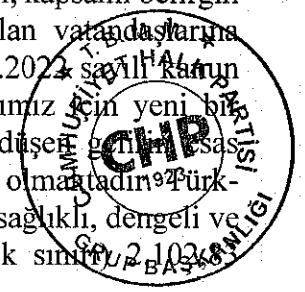
Her toplum farklı özelliklere ve gereksinimlere sahip birey ve kümelerden oluşur. Sahip olunan farklılığın derecesi, nedenleri ve yol açtığı sorunlar söz konusu bireylerin içinde yaşadıkları toplumdaki konumlarını da belirler. Bu kişilerin sorunlarını, gereksinimlerini ve çözüm önerilerini topluma (kamuoyuna) duyurma güçleri ve toplumun bu konulara göstereceği duyarlılık yaşamsal öneme sahiptir.

Birleşmiş Milletler Örgütü'nün geliştirdiği ölçütlere dayanan yaygın bir kabule göre engelliler, dünya nüfusunun yaklaşık %10-12'sini oluşturmaktadır. Gelişmiş ülkelerde % 10 olan bu oran gelişmekte olan ülkelerde % 12 dolayındadır. Türkiye'de ise engelli bireylerle ilgili 'veriye' ulaşmak güç. Engelli yurttaşlara ait verilerin en günceli 2011 yılına ait. TÜİK verilerine göre Türkiye'de yaklaşık 5 milyon engelli var. Yani Türkiye nüfusunun yüzde 6,6'sını engelliler oluşturuyor. Bunun yüzde 42,8'i erkek, yüzde 57,2'si kadındır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetler Genel Müdürlüğü Engelli ve Yaşlı İstatistik Bülteni Haziran 2019 verilerine göre maaş alan bakıma muhtaç engelli yani %70 ve üzeri engelli sayısı 287.726'dır. %40 ile %69 engellilik oranına sahip engelli kişi sayısı ise 341.825'dir.

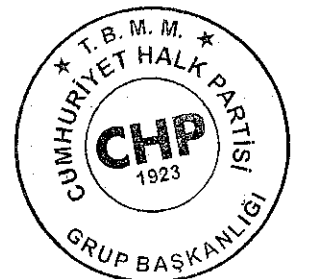
TÜİK'in en son 2011 yılında yayınladığı verilere göre ülkemizde engelli sayısı milyonlarla ifade edilirken Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda engelli aylığı alan kişi sayısının az olması; engelli aylığı bağlanmasında dikkate alınan muhtaçlık kriterlerinden kaynaklanmaktadır. Engelli aylığının bağlanabilmesinde hane içinde kişi başına düşen gelir miktarının esas alınması bir çok engelli yurttaşlarımızın sosyal yardımlardan yararlanamaması anlamına gelmektedir. Ayrıca hane içinde kişi başına düşen gelirin artması engelli aylığının kesilmesine neden olmaktadır.

Engelli yurttaş, önüne çıkan engellerin kaldırılması neticesinde olabildiğince hayatın her kesiminde var olabilmenin mücadelesini yapmaktadır. Sosyal devlet ise engellinin bu mücadelesine aktif veya pasif sosyal politikalar üretmek katkıda bulunan devlettir. Doğrudan kamu kaynaklı, kapsamı belirgin ve modern nitelikli güçlü sosyal yardımlar oluşturmak ve bunları ihtiyacı olan vatandaşlarına ulaştırmak ise sosyal devlet olmanın bir gereği ve Anayasal birer zorunluluktur. 2024 sayılı 1144 sayılı Kanun kapsamında engellilere maaş bağlanmasında aranan kriterler engelli yurttaşlarımız için yeni bir mağduriyet yaratmaktadır. Engelli aylığı bağlanırken hane içinde kişi başına düşen gelir esas alınması engelli yurttaşlarımızın sosyal yardımlardan yararlanamamasına sebep olmaktadır. Türkiye İş'in Kasım ayı açlık ve yoksulluk sınırı rakamlarına göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 2.102 TL'dir.

TL, Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (yoksulluk sınırı) 6.849,62 TL'dir. Söz konusu rakamlar dikkate alındığında engelli aylığı bağlanmasında hane içinde kişi başına geliri esas almanın, toplumumuzun büyük bir çoğunluğunu oluşturan engelli yurttaşlarımız için daha büyük mağduriyetler yaratmaktadır.

Verdiğim kanun teklifi ile engelli aylığının bağlanmasında hane içinde kişi başına düşen gelir yerine kişinin kendi gelirinin esas alınması, aylığın hesaplanmasında esas alınan gösterge rakamların artırılması ve 16 yaşından büyük olanlar için aranan asgari ücretin 1/3'ünden daha az gelire sahip olanlar şartı asgari ücretin 2/3'ünden daha az olarak değiştirilerek engelli yurttaşlarımızın hak gaspına uğramaması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Genel gerekçe doğrultusunda bir gerekçedir.

MADDE 2- Genel gerekçe doğrultusunda bir gerekçedir.

MADDE 3- Genel gerekçe doğrultusunda bir gerekçedir.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

65 YAŞINI DOLDURMUŞ MUHTAÇ, GÜÇSÜZ VE KİMSESİZ TÜRK VATANDAŞLARINA AYLIK BAĞLANMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş, Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 2 inci maddesinin 1 inci fıkrasının a bendinde yer alan '(4860) gösterge' ifadesi '(14.580) gösterge' şeklinde, b bendinde yer alan '(3240) gösterge' ifadesi '(9720) gösterge' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş, Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 2 inci maddesinin 2 inci fıkrasında yer alan 'hane içinde kişi başına düşen' ibaresi kanun metninden çıkarılmış ve 'asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden daha az olan' ifadesi 'asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olan' olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3- 01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş, Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 2 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında yer alan 'hane içinde kişi başına düşen' ibaresi kanun metninden çıkarılmış ve 'asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden daha az olan' ifadesi 'asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olan' olarak değiştirilmiştir.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

